

ПРОТОКОЛ

№ 125

София, 07.05.2024 година

Днес, 07.05.2024 г. от 09:35 ч. се проведе закрито заседание на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) в пълен състав, ръководено от председателя доц. д-р Иван Н. Иванов.

На заседанието присъстваха членовете на Комисията Александър Йорданов, Благой Голубарев, Пенка Трендафилова и Юлиан Митев – за главен секретар, *съгласно Заповед № 415 от 23.04.2024 г.* (без право на глас).

На заседанието присъстваха П. Младеновски – директор на дирекция „Електроенергетика и топлоенергетика“ и експерти на КЕВР.

Председателят установи, че няма възражения по проекта за дневен ред и няма други предложения, както и няма правни пречки за провеждане на заседанието, което протече при следния

ДНЕВЕН РЕД:

1. Доклад с вх. № Е-Дк-581 от 02.05.2024 г. относно проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия и проект на акт.

Работна група: Пламен Младеновски, Елена Маринова, Милен Трифонов, Юлиан Стоянов, Радостина Методиева, Силвия Петрова и Радослав Райков

По т.1. Комисията разгледа доклад с вх. № Е-Дк-581 от 02.05.2024 г. относно проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия и проект на акт.

Във връзка със законово вменените й правомощия, регламентирани в чл. 36, ал. 3 от Закона за енергетиката (ЗЕ), Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР, Комисията) е приела Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия (НРЦЕЕ, Наредбата), която е обнародвана в ДВ, бр. 25 от 24.03.2017 г.

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обн. в ДВ, бр. 96 от 2023 г. (ЗИД на ЗЕ), са извършени съществени промени в Закона за енергетиката (ЗЕ), които налагат подзаконовите актове по прилагането му, в т.ч. и НРЦЕЕ, да се приведат в

съответствие със закона съгласно § 50 от Преходните и заключителни разпоредби към ЗИД на ЗЕ, обн. в ДВ, бр. 96 от 2023 г.

Предвид гореизложеното, със Заповед № 3-Е-350 от 22.11.2023 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която да изготви доклад и проект на Наредба за изменение и допълнение на НРЦЕЕ (проект на НИД на НРЦЕЕ).

Докладът и проектът на НИД на НРЦЕЕ, както и съдържащите се в доклада мотиви към проекта на нормативния акт, са приети от КЕВР с решение по Протокол № 49 от 19.02.2024 г., т. 2.

На 19.02.2024 г. проектът на НИД на НРЦЕЕ е публикуван на интернет страницата на КЕВР, ведно с доклада, съдържащ мотивите, както и на Портала за обществени консултации. В изпълнение на разпоредбите на чл. 14 от ЗЕ, на 22.02.2024 г. КЕВР е провела процедура по обществено обсъждане със заинтересованите лица на проекта на НИД на НРЦЕЕ и доклада. В законоустановения срок след проведеното обществено обсъждане в Комисията са постъпили становища, както следва: с вх. № Е-13-01-5 от 06.03.2024 г. от „Национална електрическа компания“ ЕАД; с вх. № Е-13-31-2 от 07.03.2024 г. от „Електрохолд България“ ЕООД; с вх. № Е-11А-00-11 от 06.03.2024 г. от „ЕВН България“ ЕАД; с вх. № Е-13-301-3 от 07.03.2024 г. от „ЕНЕРГО-ПРО Варна“ ЕАД; с вх. № Е-13-77-5 от 06.03.2024 г. от „ЕСП Златни пясъци“ ООД; с вх. № Е-13-13-3 от 07.03.2024 г. от „Ей И Ес -3С Марица Изток 1“ ЕООД; с вх. № Е-04-37-3 от 06.03.2024 г. от Асоциация свободен енергиен пазар; с вх. № Е-13-318-4 от 07.03.2024 г. от „КЕР Токи Пауър“ АД; с вх. № Е-04-23-2 от 08.03.2024 г. от Българска фотоволтаична асоциация; с вх. № Е-04-116-1 от 06.03.2024 г. от сдружение „Движение за национално единство и спасение“; с вх. № Е-12-00-118 от 05.03.2024 г. от гражданска платформа Изправи се.БГ и с вх. № Е-04-04-2 от 29.02.2024 г. от Омбудсмана на Република България.

В законоустановения срок на Портала за обществени консултации е публикувано становище на гражданска платформа Изправи се.БГ, което е идентично със становището на сдружението, постъпило в КЕВР с вх. № Е-12-00-118 от 05.03.2024 г.

Във връзка със становищата от заинтересованите лица по проекта на НИД на НРЦЕЕ и по доклада към него, подробни мотиви са изложени в съгласувателна таблица, неразделна част от настоящия доклад, която съдържа конкретните предложения на лицата с мотивите към тях, както и мотиви на КЕВР за отхвърлянето на неприетите предложения. Приетите предложения са отразени в проекта на НИД на НРЦЕЕ, приложение към доклада.

След обсъждане и анализ на относимите факти и обстоятелства се установи следното:

Съгласно чл. 28, ал. 1 и ал. 2 от ЗНА, в редакцията обн. ДВ, бр. 34 от 2016 г., в сила от 4.11.2016 г., проектът на нормативен акт се внася за обсъждане и приемане от компетентния орган заедно с мотивите, съответно доклада към него и предварителната оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА, като мотивите, съответно докладът, следва да съдържат: причините, които налагат приемането; целите, които се поставят; финансовите и други средства, необходими за прилагането на новата уредба; очакваните резултати от прилагането, включително финансовите, ако има такива; анализ за съответствие с правото на Европейския съюз. Предвид разпоредбата на § 5 от ПЗР към ЗНА, за приеманите от КЕВР подзаконовни нормативни актове не се изисква изготвяне на предварителна оценка на въздействието по чл. 20 от ЗНА.

Във връзка с горното е изготвен проект на НИД на НРЦЕЕ и мотиви за неговото приемане, които са изложени по-долу в настоящия доклад.

1. Причини, които налагат приемането на НИД на НРЦЕЕ:

С измененията и допълненията на ЗЕ (обн. ДВ, бр. 96 от 2023 г.) се пристъпва към следващ етап от либерализацията на пазара на електрическа енергия, който предвижда пълна либерализация на пазара на едро на електрическа енергия при запазване на

битовите потребители на регулиран пазар до 2026 г. Премахва се фигурата „обществен доставчик на електрическа енергия“, определянето на прогнозна месечна разполагаемост за производство на електрическа енергия на производителите, от които общественият доставчик да закупува електрическа енергия, както и количеството електрическа енергия, в съответствие с което общественият доставчик да сключва сделки с крайните снабдители. В тази връзка отпада задължението на Комисията да утвърждава цени, по които: производителите в рамките на определената им разполагаемост продават електрическа енергия на обществения доставчик; общественият доставчик продава на крайните снабдители изкупената електрическа енергия за нуждите на регулирания пазар и крайните снабдители продават електрическа енергия на битови крайни клиенти. По време на преходния период, а именно до 2026 г., крайните снабдители са задължени да снабдяват крайни битови клиенти по регулирани цени, като е предвидено КЕВР да определя компонента от тази цена. Предвидено е също КЕВР да определя ежемесечно компенсация за покриване на част от разходите на битови крайни клиенти за закупена електрическа енергия от краен снабдител по регулирани цени, като е регламентирано как се формира тази компенсация.

Гореописаните причини налагат изменение на НРЦЕЕ, с оглед привеждане на подзаконовата нормативна уредба в съответствие с посочените изменения и допълнения на ЗЕ.

Отделно от горното, при прилагането на НРЦЕЕ в производствата по утвърждаване на цени са установени празноти и неточности в съществуващата редакция на акта, като в тази връзка е необходимо прецизиране на съответните разпоредби, с цел правилното, точното и безпротиворечивото им прилагане.

2. Целите, които се поставят:

С проекта на НИД на НРЦЕЕ се цели привеждането на акта в съответствие с последните изменения и допълнения на ЗЕ, свързани с новите правомощия на КЕВР да определя компенсации по чл. 21, ал. 1, т. 8в от ЗЕ и на компонента по чл. 30а, ал. 1 от ЗЕ и ясното и безпротиворечиво прилагане на НРЦЕЕ. В тази връзка редица норми на Наредбата са изменени и допълнени – чл. 1, чл. 2, ал. 1, т. 5, 6, 6а, 9 и 10, чл. 3, ал. 4 и 5, чл. 7, ал. 1, 3, 4, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 13, чл. 8, чл. 10, ал. 1, чл. 12, чл. 13, чл. 14, ал. 1 и 10, чл. 15, чл. 16, чл. 17, ал. 2, чл. 21, ал. 3, 4 и 5, чл. 26, чл. 31, ал. 1 и 3, чл. 32, чл. 33, чл. 34, чл. 36, чл. 37а, чл. 37б, ал. 2, 3 и 4, чл. 38, ал. 1, ал. 3 и ал. 4, чл. 39, ал. 1 и 2, чл. 40, ал. 2, чл. 46, чл. 49, ал. 1, т. 2, чл. 54, чл. 55, чл. 57, чл. 58, чл. 59, а други са отменени – чл. 2, ал. 1, т. 1, 3 и 4, чл. 9, чл. 10, ал. 2, 3, 4 и 5, чл. 19, чл. 23, чл. 25, чл. 35, чл. 37, чл. 40, ал. 1, т. 1. Създадена е и изцяло нова глава втора „а“ „Определяне на компонента от цената за дейността „снабдяване с електрическа енергия от краен снабдител“ и на компенсации за битови крайни клиенти“, съдържаща разпоредби от чл. 37г до чл. 37з. В глава трета, която урежда изменение на цените при основните методи на регулиране, е създаден нов чл. 40а. Наименованието на глава четвърта е променено. Чрез изброените изменения и допълнения се постига практическо реализиране на целите на законодателя, съдържащи се в ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 96 от 2023 г., а именно: пълна либерализацията на пазара на едро на електрическа енергия като необходим етап от пълната либерализация на пазара на дребно в частта му, обхващаща крайните битови клиенти.

В допълнителните разпоредби на НРЦЕЕ са направени изменения и допълнения в легалните дефиниции, които са съобразени със ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 96 от 2023 г. и ЗИД на ЗЕ, обн. ДВ, бр. 39 от 2024 г. Създадени са преходни и заключителни разпоредби, с които се урежда влизането в сила на НИД на НРЦЕЕ, както и правила, свързани с определянето и изменението на компонентата по чл. 37г, ал. 1 и ал. 3 от проекта на НИД на НРЦЕЕ за регулаторния период, който започва от 1 юли 2025 г.

3. Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Прилагането на проекта на НИД на НРЦЕЕ не е обвързано с разходи за държавния

бюджет.

4. Очаквани резултати от прилагането:

В резултат от приемането на проекта на НИД на НРЦЕЕ Наредбата ще бъде приведена в съответствие с последните изменения и допълнения на ЗЕ. С отпадането на задължението за ценово регулиране на цените на обществения доставчик и крайните снабдители и въвеждането на нови условия и ред за формиране на цената на крайния снабдител във връзка със снабдяването с електрическа енергия на битови крайни клиенти, както и определянето на компенсации в тази връзка, ще се осигури постепенно възможност за пълна либерализация на пазара на дребно.

5. Анализ за съответствие с правото на Европейския съюз:

Предложеният проект на НИД на НРЦЕЕ е в съответствие и не нарушава основни права и принципи от правото на Европейския съюз. Проектът е съобразен с нормите на ЗЕ, които въвеждат изисквания на Директива (ЕС) 2019/944 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 година относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за изменение на Директива 2012/27/ЕС

Изказвания по т.1.:

Докладва Пл. Младеновски. Със Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката, обн. в ДВ, бр. 96 от 2023 г., са извършени съществени промени, които налагат подзаконовите актове по прилагането му, в т.ч. и НРЦЕЕ, да се приведат в съответствие със закона.

Впоследствие в броя на ДВ от 01.05.2024 г. е публикувано ново изменение на ЗЕ, като е отложено влизането в сила на част от разпоредбите от първоначалния вариант, публикуван в бр. 96 на ДВ от 2023 г. и предвиждащ пълна либерализация на пазара на едро и плавен преход към либерализация на пазара на едро. Част от разпоредбите са отложени, като е предвидено да влязат в сила от 01.07.2025 г., вместо от 01.07.2024 г.

Предвид гореизложеното, със заповед от 22.11.2023 г. на председателя на КЕВР е сформирана работна група, която да изготви доклад и проект на Наредба за изменение и допълнение на НРЦЕЕ.

Докладът и проектът на НИД на НРЦЕЕ, както и съдържащите се в доклада мотиви към проекта на нормативния акт, са приети от КЕВР с решение от 19.02.2024 г.

Проектът е публикуван на интернет страницата на КЕВР, ведно с доклада, съдържащ мотивите, като Комисията е провела и процедура по обществено обсъждане със заинтересованите лица по проекта и доклада.

В законоустановения срок след проведеното обществено обсъждане в Комисията са постъпили становища от „Национална електрическа компания“ ЕАД; „Електрохолд България“ ЕООД; „ЕВН България“ ЕАД; „ЕНЕРГО-ПРО Варна“ ЕАД; „ЕСП Златни пясъци“ ООД; „Ей И Ес -3С Марица Изток 1“ ЕООД; Асоциация свободен енергиен пазар; „КЕР Токи Пауър“ АД; Българска фотоволтаична асоциация; сдружение „Движение за национално единство и спасение“; Гражданска платформа Изправи се.БГ и от Омбудсмана на Република България.

В законоустановения срок на Портала за обществени консултации е публикувано становище на Гражданска платформа Изправи се.БГ, което е идентично със становището на сдружението, постъпило в КЕВР.

Във връзка със становищата от заинтересованите лица по проекта и по доклада към него, подробни мотиви са изложени в съгласувателна таблица, неразделна част от настоящия доклад, която съдържа конкретните предложения на лицата с мотивите към тях, както и мотиви на КЕВР за отхвърлянето на неприетите предложения. Приетите предложения са отразени в проекта на Наредба, приложение към доклада.

Пл. Младеновски поясни, че няма да се спира отново на причините и целите, които са поставени, тъй като те са докладвани във вече приетия от Комисията доклад. Приетите

предложения не са съществени и са по-скоро за изясняване на текстовете и по-лесното им прилагане, за да не бъдат двусмислени тълкувания.

Отделно от това, в хода на общественото обсъждане по прилагането на Наредбата са установени празноти и неточности в съществуващата редакция на акта, като в тази връзка са прецизирани и съответните разпоредби, с цел по-правилно, точно и непротиворечиво прилагане. В тази връзка са направени две нови предложения.

Едното е свързано с определяне на коефициента, който се прилага към прогнозната пазарна цена на групите производители. Разпоредбата е допълнена, че при липса на преки членове на балансиращата група, по които да се определи този коефициент, се приема коефициентът, който е използван за предходния ценови период. Това се налага предвид обстоятелството, че при производителите от биомаса има един-единствен участник, който е пряк член на балансираща група, чийто график е използван за определяне на този групов коефициент. През предходната година „Монди Стамболийски“ ЕАД е работило едва до средата на годината (31.07.2023 г.), като след това от този производител на са подавани графици. В тази връзка коефициентът, който се получава би бил некоректен спрямо останалите групи производители. В тази връзка е записана разпоредба какво точно следва да се направи, при положение, че има такъв случай, с който към момента Комисията не се е сблъсквала.

В Наредбата е прецизиран и начинът за определяне на коефициента за биомаса, с който се актуализират цените по всеки ценови период. Предвид неясноти, които са се появили във водените от Комисията съдебни дела с тези производители, е решено да се регламентира начинът, по който се изчислява този коефициент за актуализация на премии и съответно преференциални цени, когато производителите са до 0,5 MW. Във формулата към чл. 22, ал. 3 би следвало да се допълни и дефиниция за *елемента B*, който означава *възвръщаемост*. Това се прави за по-голяма яснота. Това е пропуск, който би следвало да бъде отстранен. В предходната ал. 2 би следвало да се уточни, че разходите са за предходния период, т.е. процентите от разходите са за процента, който е бил през предходния регулаторен период.

Ив. Н. Иванов запита Пл. Младеновски дали има текста с тези промени и допълнения, защото това ще се изпрати в „Държавен вестник“.

Пл. Младеновски отговори, че дефиницията е ясна и ще бъде допълнена. Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 3 и чл. 36, ал. 3 от Закона за енергетиката, чл. 26 от Закона за нормативните актове и чл. 43, ал. 1 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация, работната група предлага на Комисията да вземе следните решения:

1. Да приеме настоящия доклад;
2. Да приеме Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия;
3. Наредбата по т. 2 да бъде изпратена в „Държавен вестник“ за обнародване.

Бл. Голубарев каза, че желае да се коментира само това, че в така предложената Наредба прави впечатление, че липсва чл. 23. Това е Наредбата, която Комисията трябва да коригира от 2017 г.

Пл. Младеновски отговори, че работната група е премахнала чл. 23, защото това е относно методиката, по която се определя как се изкупува енергията от възобновяеми източници, които връщат количества в мрежата. Това основание е отпаднало от ЗЕВИ и тази методика не се прилага. В чл. 23 е било дефинирано, че крайните снабдители изкупуват върнатата енергия по прогнозната пазарна цена, определена от Комисията. След като това е отпаднало от ЗЕВИ, те така или иначе са спрели на прилагат методиката и да се съобразяват с разпоредбата на чл. 23.

Бл. Голубарев благодари за отговора и поясни, че опасенията са му били, че това е пропуск.

Ив. Н. Иванов каза, че този член е отпаднал преди това.

Пл. Младеновски поясни, че сега се отменя, защото това е първото изменение на Наредба № 1 след промяната в ЗЕ.

Ив. Н. Иванов обърна внимание, че в параграф 18 е записано, че чл. 23 се отменя. Работната група си е свършила работата. Ив. Н. Иванов поясни, че работната група е подготвила Наредба № 1 по-рано, но буквално в последните дни на Народното събрание, което все още се води като функциониращо, са нанесени промени. С една година са отложени и някои важни действия, които е трябвало да доведат до пълна либерализация на пазара на едро на електрическа енергия: запазва се ролята на обществения доставчик, определянето на количества и цени, респективно на квоти за формиране на микса за регулиран пазар, както и други разпоредби, свързани с досегашния начин за определяне на цените за ценовия период, който винаги започва от първи юли на текущата година до тридесети юни на следващата година. Комисията и тази година ще трябва да определи с решение регулирани цени за битовите потребители, които ще влязат в сила от първи юли до тридесети юни на следващата година. Ив. Н. Иванов каза, че внимателно е прегледал как се пренасят тези промени в наредбата и мисли, че е изпълнено основното, а именно да няма някаква колизия и запазени текстове, които да предвиждат още от първи юли да се въведат определени промени. Няма такова нещо и всичко е направено както трябва. Ив. Н. Иванов каза, че това е първото, за което искрено благодари на работната група. Второто, което иска да отбележи е, че с промените в Наредба № 1 КЕВР изпълнява ангажименти, които са ѝ възложени поради поетите от правителството на Република България задължения по изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост. Ако се отчита неизпълнение на законодателна и нормативна уредба, това е всичко друго, но не и отправяне към Комисията за енергийно и водно регулиране: има изцяло нова Наредба № 6, методика, изведена от Правилата за търговия, отделна методика за определяне на цената на балансиращата енергия, съществени промени в Наредба № 1. Това се е изисквало и това е изпълнено. Критиките към Комисията, ако бъдат отправени такива, ще бъдат посрещнати с много категорични аргументи от нейна страна. Извън това, което остава към нормативната уредба, са Правилата за търговия с електрическа енергия, които в момента не са фиксирани като срок, но от разговорите с Пл. Младеновски става ясно, че в близко бъдеще предстои да бъдат направени.

От страна на членовете на Комисията нямаше други въпроси и коментари по доклада.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 3 и чл. 36, ал. 3 от Закона за енергетиката, чл. 26 от Закона за нормативните актове и чл. 43, ал. 1 от Правилника за дейността на Комисията за енергийно и водно регулиране и на нейната администрация,

КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ

РЕШИ:

1. Приема доклад с вх. № Е-Дк-581 от 02.05.2024 г. относно проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия и проект на акт.
2. Приема Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия;
3. Наредбата по т. 2 да бъде изпратена в „Държавен вестник“ за обнародване.

В заседанието по **точка първа** участват председателят доц. д-р Иван Н. Иванов и членовете на Комисията Александър Йорданов, Благой Голубарев, Пенка Трендафилова.

Решението е взето с **четири гласа „за”** (доц. д-р Иван Н. Иванов - за, Александър Йорданов – за, Благой Голубарев – за и Пенка Трендафилова – за), от които **два гласа** (Александър Йорданов, Благой Голубарев) на членове на Комисията със стаж в енергетиката.

Ив. Н. Иванов каза, че в окончателния текст на проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 трябва да бъдат отразени тези две корекции, които са отбелязани от Пл. Младеновски. Едната е относно дефинирането на фактор В в една от формулите, а другото е да се даде пояснение относно предходната формула. В рамките на деня трябва да се представи писмо до „Държавен вестник“ с всичко, което трябва да се изпрати за публикуване.

Приложения:

1. Доклад с вх. № Е-Дк-581 от 02.05.2024 г. относно проект на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 14.03.2017 г. за регулиране на цените на електрическата енергия и проект на акт.

ЧЛЕНОВЕ НА КЕВР:

.....
А. Йорданов

.....
Б. Голубарев

.....
П. Трендафилова

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ДОЦ. Д-Р ИВАН Н. ИВАНОВ

ЗА ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

ЮЛИЯН МИТЕВ

(Съгласно Заповед № 415 от 23.04.2024 г.)

Протоколирал:

Н. Косев - главен експерт